

Koncepce prevence kriminality
ve Zlínském kraji
na léta 2005 - 2007

KONCEPCE PREVENCE KRIMINALITY VE ZLÍNSKÉM KRAJI NA LÉTA 2005 - 2007

Obsah:

1. Úvod	3
2. Základní informace - členění Zlínského kraje	4
2.1. Samospráva, státní správa v přenesené působnosti	
2.2. Policie České republiky	5
3. Kriminalita - situace v České republice	6
3.1. Celková kriminalita, pachatelé, oběti	
3.2. Majetková kriminalita	7
3.3. Hospodářská kriminalita	
3.4. Násilná kriminalita	8
3.5. Mravnostní kriminalita	
3.5. Dopravní nehody	
4. Kriminalita - situace ve Zlínském kraji	8
4.1. Okres Vsetín	
4.2. Okres Kroměříž	9
4.3. Okres Zlín	10
4.4. Okres Uherské Hradiště	
4.5. Přehled počtu trestných činů spáchaných ve Zlínském kraji v letech 2002 a 2003	
4.6. SWOT analýza	14
4.7. Shrnutí	
5. Studie vnímání pocitu bezpečnosti občany	15
5.1. Kroměříž	
5.2. Zlín	16
5.3. Vsetín	
5.4. Valašské Meziříčí	17
5.5. Rožnov pod Radhoštěm	
5.6. Uherský Brod	
5.7. Uherské Hradiště	18
5.8. Shrnutí	19
6. Prevence kriminality	19
6.1. Systém prevence kriminality v České republice	20
6.2. Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2004 - 2005	
6.3. Prevence kriminality ve Zlínském kraji	22
7. Koncepty prevence kriminality ve Zlínském kraji na léta 2005 - 2007	26
7.1. Priority	
7.2. Cíle	
7.3. Financování - návrh	
8. Závěr	29

1. ÚVOD

Kriminalita je nejextrémnějším projevem sociální patologie. Její rozvoj je spojován především s velkými městskými aglomeracemi, oblastmi, v nichž je vysoká hustota obyvatel, rozsáhlé sídlištní zástavby poskytující značnou míru anonymity, kde jsou soustředěny obchody a instituce, souvisí s nízkou vzdělaností, nezaměstnaností a neuspokojivým sociálním zázemím.

Kriminalita je problémem, který se dotýká každého občana. Každý z nás si uvědomuje určitou pravděpodobnost vzniku situace, v níž se může stát obětí trestného činu. Průzkumy vnímání pocitu bezpečí občany, provedené v některých městech Zlínského kraje, svědčí o tom, že nejčastěji se lidé obávají různých typů krádeží. To zcela koresponduje s informacemi Policie ČR, podle nichž majetková kriminalita představuje největší objem páchané trestné činnosti.

Zdá se, že v posledních letech narůstají obavy lidí z šíření drog, šikany, vandalství a výtržnictví - problémů spojovaných především s mladými lidmi. Pátrání po příčinách nárůstu agresivity dětí a mladé populace vede k diskusi o vlivu médií, absenci pozitivních vzorů, hovoří se o krizi rodiny.

Úsilí orgánů represe a justice o potlačení kriminality je veřejností pečlivě sledováno, úspěchy či neúspěchy jsou čitelné. Jinak je to s aktivitami, které by měly vzniku zmiňovaných jevů předcházet. Pojem prevence kriminality nemá v povědomí veřejnosti jednotný výklad. Představy o tom, co je a co není účinnou prevencí, se různí. Shodu lze nalézt v myšlence multidisciplinárního přístupu, nutnosti zapojení různých složek společnosti státních institucí, samospráv, neziskového a podnikatelského sektoru i samotných občanů.

Záměr Zlínského kraje podporovat aktivity prevence sociálně patologických jevů je zakotven v základním dokumentu "Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje" v části 3. "Lidské zdroje", specifickém cíli 3.5 "Prevence sociálně patologických jevů, bezpečnost obyvatel i návštěvníků".

"Konceptce prevence kriminality ve Zlínském kraji na období let 2005 - 2007" rozvádí úkol do konkrétnější podoby. Konceptce vznikla v návaznosti na národní "Strategii prevence kriminality na léta 2004-2007" přijatou usnesením vlády České republiky č. 393 dne 28. dubna 2004. Je v souladu s preventivními aktivitami okresních ředitelství Policie ČR ve Zlínském kraji a se záměry obcí angažujících se na úseku prevence kriminality ve Zlínském kraji, za jejichž spolupráce vznikla.

2. ZÁKLADNÍ INFORMACE - ČLENĚNÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE

2.1. SAMOSPRÁVA, STÁTNÍ SPRÁVA V PŘENESENÉ PŮSOBNOSTI

Zlínský kraj jako vyšší územně správní celek je tvořen správními obvody 13 obcí s rozšířenou působností. Ve správních obvodech největších z nich jsou některé výkony státní správy dále delegovány na obce s pověřeným obecním úřadem.

Obec s rozšířenou působností	Správní obvod			Obec s pověřeným obecním úřadem	Správní obvod		
	počet obcí	rozloha	počet obyvatel		počet obcí	rozloha	počet obyvatel
Bystřice pod Hostýnem	14	16 395	16 015	Bystřice pod Hostýnem	14	16 395	16 015
Holešov	19	13 282	21 620	Holešov	19	13 282	21 620
Kroměříž	46	49 924	70 176	Hulín	3	4 994	9 301
				Chropyně	4	4 064	7 057
				Koryčany	5	7 410	4 162
				Kroměříž	24	24 251	43 285
				Morkovice-Slížany	10	9 205	6 371
Vsetín	32	66 258	68 669	Horní Lideč	6	8 805	6 834
				Karolinka	4	20 872	10 680
				Vsetín	22	36 581	51 155
Rožnov pod Radhoštěm	9	23 912	35 625	Rožnov pod Radhoštěm	9	23 912	35 625
Valašské Meziříčí	16	22 968	42 020	Valašské Meziříčí	16	22 968	42 020
Valašské Klobouky	20	25 905	24 215	Brumov-Bylnice	7	12 856	12 245
				Valašské Klobouky	13	13 049	11 970
Uherský Brod	30	47 347	54 236	Bojkovice	8	12 196	9 037
				Uherský Brod	22	35 151	45 199
Uherské Hradiště	48	51 808	90 281	Uherské Hradiště	39	38 624	69 385
				Staré Město	6	7 288	11 394
				Uherský Ostroh	3	5 896	9 502
Luhačovice	15	17 838	19 816	Luhačovice	9	10 029	10 828
				Slavičín	6	7 809	8 988
Zlín	29	35 037	100 931	Zlín	29	35 037	100 931
Otrokovice	10	11 167	35 305	Napajedla	7	7 309	13 398
				Otrokovice	3	3 858	21 907
Vizovice	16	14 616	16 101	Vizovice	16	14 616	16 101

Obecní policie

V samostatné působnosti jsou obce zřizovateli obecní policie - ve Zlínském kraji celkem 22 obcích. Tabulka uvádí přehled obcí v nichž pracuje obecní policie ve vztahu k obvody okresních policejních ředitelství ve Zlínském kraji a správním obvody obcí s rozšířenou působností.

Okresní ředitelství PČR ve Zlíně		Okresní ředitelství PČR v Kroměříži	
obecní policie	obec s rozšířenou působností	obecní policie	obec s rozšířenou působností
Zlín	Zlín	Kroměříž	Kroměříž
Otrokovice	Otrokovice	Holešov	Holešov
Napajedla			
Tlumačov			
Luhačovice	Luhačovice	Bystřice pod Hostýnem	Bystřice pod Hostýnem
Slavičín			
Vizovice	Vizovice		
Valašské Klobouky	Valašské Klobouky		
Okresní ředitelství PČR v Uherském Hradišti		Okresní ředitelství PČR ve Vsetíně	
obecní policie	obec s rozšířenou působností	obecní policie	obec s rozšířenou působností
Uherské Hradiště	Uherské Hradiště	Vsetín	Vsetín
Staré Město			
Kunovice		Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí
Hluk			
Uherský Ostroh			
Uherský Brod	Uherský Brod	Rožnov pod Radhoštěm	Rožnov pod Radhoštěm
Bojkovice			
Starý Hrozenkov			
Bojkovice			

2.2. POLICIE ČR

Územní působnost Policie ČR je rozdělena do 7 krajských správ a Správu hlavního města Prahy, které se dále člení na okresní ředitelství PČR. Část území Zlínského kraje spadá do kompetence Jihomoravské správy Policie ČR se sídlem v Brně (Okresní ředitelství PČR ve Zlíně, Uherském Hradišti a Kroměříži). Menší část území Zlínského kraje náleží do obvodu Severomoravské správy Policie ČR se sídlem v Ostravě (Okresní ředitelství PČR ve Vsetíně).

mapa: správní obvody obcí s rozšířenou působností, "policejní okresy"

Tabulka znázorňuje působnost okresních policejních ředitelství (respektive jejich obvodních oddělení) v souvislosti se správními obvody obcí s rozšířenou působností.

Okresní ředitelství PČR ve Zlíně		Okresní ředitelství PČR v Kroměříži	
obvodní oddělení PČR	obec s rozšířenou působností	obvodní oddělení PČR	obec s rozšířenou působností
Zlín	Zlín	Kroměříž	Kroměříž
Fryšták		detaš.pracov. Kvasice	
Otrokovice		Hulín	
Napajedla		detaš.pracov. Chropyně	
Luhačovice		Morkovice	
Slavičín	detaš.pracov. Zdounky		
Vizovice	detaš. pracov. Koryčany		
Valašské Klobouky	Valašské Klobouky	Holešov	Holešov
		det.p. Kostelec u Holešova	
		Bystřice pod Hostýnem	Bystřice pod Hostýnem
Okresní ředitelství PČR v Uherském Hradišti		Okresní ředitelství PČR ve Vsetíně	
obvodní oddělení PČR	obec s rozšířenou působností	obvodní oddělení PČR	obec s rozšířenou působností
Uherské Hradiště	Uherské Hradiště	Vsetín	Vsetín
Buchlovice		Horní Lideč	
Uherský Ostroh		Karolinka	
Uherský Brod		Jablůnka	
Bojkovice		Valašské Meziříčí	
		Rožnov pod Radhoštěm	Rožnov pod Radhoštěm
		Horní Bečva	

3. KRIMINALITA - SITUACE V ČESKÉ REPUBLICE

(Informace ze Zprávy o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky v roce 2003 přijaté usnesením vlády č. 662 dne 30. 4. 2004.)

K 1. 1. 2003 došlo ke změně legislativy - byla zvýšena hranice hmotné škody při níž je spáchaný čin přestupkem z 2.000,- Kč na 5.000,- Kč. Tato změna se promítla do policejních statistik především zvýšením počtu přestupků.

3.1. CELKOVÁ KRIMINALITA, PACHATELÉ, OBĚTI

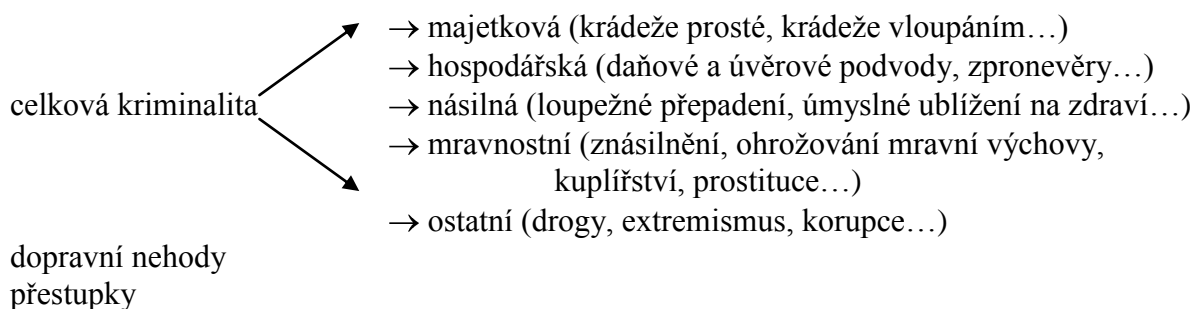
V roce 2003 došlo ve srovnání v rokem 2002 k mírnému poklesu (-3,9 %) počtu spáchaných trestných činů, celková trestná činnost představuje 357 740 skutků. Po přepočtu na 10 tisíc obyvatel je průměrná trestná činnost 351 skutků. Pořadí krajů po přepočtu vede hl. m. Praha, její podíl na celkové kriminalitě tvoří 28 %, s odstupem následují kraje Ustecký, Liberecký a Karlovarský, na posledních místech stupnice dlouhodobě zůstává Vysočina, Zlínský a Pardubický kraj.

Mírně klesla průměrná objasněnost trestných činů na 37,9 %, s tím souvisí pokles počtu pachatelů o 2,1% na 121 393. Soudy pravomocně odsoudily 66 131 osob.

Klesá průměrný věk pachatelů, převažují mezi nimi muži - 78,6 %. Celkem 56,1 % pachatelů se dopustilo trestného činu poprvé. Z pohledu dosaženého vzdělání tvoří nejpočetnější skupinu pachatelé - vyučení 46,5 % a se základní školou bez kvalifikace - 22,5 %. Pokračuje nárůst podílu recidivistů na páchaných trestných činech. Na počtu pachatelů majetkové kriminality se recidivisté podílejí 64,9% (tj. o 15,5 % více než v roce 2002), násilné kriminality 42,1% (tj. nárůst o 8,4 %). Nepatrně klesl počet pachatelů z řad dětí (celkem 5 148, pokles -0,7 %) a mladistvých (celkem 7 558, pokles -1,8 %) i počet objasněných trestných činů jimi spáchaných. Jejich podíl na celkovém počtu pachatelů zůstal konstantní. U kategorie mladistvých pachatelů převládají majetkové trestné činy i přes jejich celkový pokles, výrazným problémem zůstávají trestné činy nedovolené výroby a držení psychotropních látek a jedů.

Oběťmi trestných činů se v roce 2003 stalo 46 237 osob. Zvýšil se počet obětí kapesních a jiných krádeží, zvýšení koresponduje s nárůstem těchto trestných činů. Přetrvávají tendence útoku pachatelů na osaměle žijící seniory, u trestného činu loupeže došlo ke vzrůstu počtu obětí - žen ve věkové kategorii 61 let a více z 202 na 352. Počet obětí z řad dětí se snížil o 9,4 % na 2 558. Nejčastěji se děti stávají oběťmi loupeží, úmyslného ublížení na zdraví a pohlavního zneužívání.

Dělení kriminality podle evidence Police ČR:

3.2. MAJETKOVÁ KRIMINALITA

Ve vývoji majetkové kriminality nedošlo k podstatným změnám. Počet trestných činů stagnoval s výjimkou výrazného růstu kapesních krádeží a krádeží odložených věcí. V rámci republiky stagnoval počet vloupání do bytů a krádeží motorových vozidel, klesl počet vloupání do rekreačních objektů.

Nejpočetnější trestné činy - krádež vloupáním se podílí na majetkové kriminalitě 27 %, krádeže prosté 66 %. Jedná se především o krádeže věcí z automobilů (39%). Nejvyšší počet majetkových trestných činů je evidován v hl.m. Praze celkem 32,6 %, následuje Středočeský kraj 11,5%, Jihomoravský 9,6 % a Moravskoslezský 9,2%.

3.3. HOSPODÁŘSKÁ KRIMINALITA

Počet zjištěných trestných činů hospodářské kriminality je třetí nejnižší od roku 1996, celkem 31 451 skutků (tj o 21,8% méně než v roce 2002). Snížil se počet trestných činů úvěrového podvodu a neodvedení daně a pojistného, zvýšil se počet trestných činů neoprávněného držení platební karty, padělání a pozměňování veřejné listiny.

3.4. NÁSILNÁ KRIMINALITA

Počet zjištěných trestných činů násilné kriminality v roce 2003 klesl (- 5,1 %, celkem 22 538 skutků), z dlouhodobého hlediska se nevymyká průměrné hodnotě. Nejvyšší počet násilných trestných činů zůstává evidován v Moravskoslezském kraji, následuje hl.m. Praha a Ústecký kraj, naopak nejnižší počet eviduje Vysočina, kraj Pardubický, Královéhradecký a Zlínský.

Závažným problémem je především trestný čin loupeže, vzrostl počet evidovaných trestných činů loupeže na finančních institucích. Několikanásobně vyšší počet evidovaných trestných činů loupeže oproti ostatním krajům ČR je v hl.m. Praze.

Latentním problémem je trestný čin domácího násilí.

3.5. MRAVNOSTNÍ KRIMINALITA

V kategorii mravnostní kriminality je dlouhodobě evidováno kolem 2 tisíc deliktů ročně, její charakter je do velké míry latentní. Trvalým problémem jsou trestné činy kuplířství a šíření pornografie, především dětské.

3.6. DOPRAVNÍ NEHODY

Česká republika	2003	% nárůst/pokles v porovnání 2002
Dopravních nehod celkem	195 851	+ 2,7
usmrceno osob	1 319	+ 0,4
těžce zraněno	5 253	- 4,4
lehce zraněno	30 312	+ 4,5
hmotné škody	9,33 mld. Kč	+ 5,0

Zvýšení počtu dopravních nehod bylo provázeno zvýšením počtu usmrcených osob, lehce zraněných osob, počet těžce zraněných osob klesl, odhadnuté hmotné škody se zvýšily. Bezpečnost silničního provozu zůstala na velmi nízké úrovni, patříme mezi státy s jedním z nejvyšších počtů dopravních nehod, ale zejména mezi státy s vysokým počtem usmrcených.

4. KRIMINALITA - SITUACE VE ZLÍNSKÉM KRAJI

V rámci České republiky patří Zlínský kraj ke krajům méně zatížených kriminalitou.

4.1. OKRES VSETÍN

146 898 obyvatel, rozloha: 1 143 km², 59 obcí, 7 obvodních oddělení PČR

Informace OŘ PČR ve Vsetíně

V roce 2003 došlo v okrese Vsetín k mírnému poklesu nápadu trestné činnosti, bylo spácháno 3 159 trestných činů, z nichž 47,99 % bylo objasněno. U obecné kriminality, která zahrnuje největší část trestné činnosti došlo k poklesu o 492 t.č., což představuje 16,75 %.

Pokles byl zaznamenán rovněž u násilné trestné činnosti a výjimkou trestného činu loupežného přepadení, jichž bylo spácháno 50, tj. o 4 více než v roce 2002. Objasněnost této trestné činnosti byla 44%. K většině loupeží došlo v nočních hodinách na ulici ve městech, oběťmi se staly zejména podnapilé osoby, starší lidé a lidé fyzicky slabší. Byla spáchána jedna vražda, tento čin byl kriminalisty objasněn. Závažným problémem zůstávají případy úmyslného ublížení na zdraví, kterých policisté v roce 2003 vyšetřovali 112, objasnili 80,36 %.

V roce 2003 pokračoval trend snižování nápadu majetkové kriminality, současně mírně poklesla její objasněnost o 2,07%. K poklesu došlo u nejčastějšího trestného činu - krádeže, z 1 132 případů v roce 2002 na 993 v roce 2003. Narůstá počet krádeží na osobách spojených s odcizením platebních karet. Počet krádeží vloupáním se zvýšil, bylo vykradeno 94 rekreačních chat, tj. o 14 více než v roce 2002, vyloupených bytů bylo 31, zvýšila se objasněnost těchto trestných činů. Vloupání do motorových vozidel, tíživého problému větších měst, ubylo. Celkem bylo v okrese Vsetín vyloupeno 347 aut, o 62 méně než v roce 2002. Objasněnost těchto činů byla 24,78 %

Nejvyšší nápad trestné činnosti vykazuje dlouhodobě město Valašské Meziříčí, jde především o majetkovou trestnou činnost: vloupání do motorových vozidel, krádeže aut, vloupání do sklepů a krádeže kol. Následuje město Vsetín, které má v posledních dvou letech největší problémy s vloupáním do motorových vozidel, vloupáním do sklepů, dále s krádežemi kol a drobnou pouliční kriminalitou. Třetím nejpostiženějším městem je Rožnov pod Radhoštěm, který se potýká zejména s krádežemi vloupáním do rekreačních objektů, vozidel a krádežemi jízdních kol.

4.2. OKRES KROMĚŘÍŽ

107 746 obyvatel, rozloha: 992 km², 79 obcí, 5 obvodních oddělení PČR

Informace OŘ PČR v Kroměříži

Bezpečnostní situaci okresu Kroměříž v letech 2002 a 2003 hodnotí policie jako stabilizovanou. Byl však zaznamenán negativní vývoj v oblasti násilných trestných činů, zejména ozbrojených loupeží (nárůst z 130 t.č.v roce 2002 na 166 v roce 2003). Přibývá loupeží, kdy pachatelé přepadávají peněžní ústavy nebo právnické osoby, které ve zvýšené míře manipulují s finančními hotovostmi (sázkové kanceláře, benzinová čerpadla).

Největší nápad trestné činnosti představuje majetková kriminalita (1018 skutků), zejména krádež věcí ze zaparkovaných motorových vozidel na parkovištích městských sídlišť i rodinných domů, v blízkosti obchodních center, nemocnic apod., dále krádeže kol. Závažným i když snižujícím se problémem posledních let jsou krádeže motorových vozidel (85 aut v roce 2003), ke kterým dochází na parkovištích městských sídlišť nebo před rodinnými domy. Další problematikou, vykazující snižující se tendenci, jsou krádeže vloupáním do bytů (77) ve městech a chat (54) v rekreačních oblastech, především v zimním období.

Trvale zvýšenou pozornost věnuje policie trestným činům výtržnictví a poškozování cizí věci (zařazeny do ostatních trestných činů), nedaří se však dosáhnout uspokojivých výsledků. Došlo ke zvýšení počtu poškozování věcí vandalismem, respektive sprejerstvím, a to zejména v městě Kroměříži (nádraží ČD), ale i v dalších městech okresu.

Nejvyšší nápor kriminality v okrese Kroměříž, 43,3% z celkem 1 868 spáchaných trestných činů, byl zaznamenán v obvodě Kroměříž. Vysoký podíl je dán především větším počtem trestných činů krádeže. Poškozování věcí a skutků v oblasti hospodářské kriminality, podíl násilné a mravnostní kriminality je nižší. Ostatní obvody se na celkové kriminalitě

podílejí přibližně stejně, kolem 14%. Tomuto průměru se výrazně vymyká pouze podíl obvodu Hulín na násilné kriminalitě, který je 25%.

4.3. OKRES ZLÍN

197 071 obyvatel, rozloha: 1 030 km², 84 obcí, 8 obvodních oddělení PČR

Informace OŘ PČR ve Zlíně

Na typologii trestné činnosti a skladbě pachatelů v okrese Zlín se kromě obvyklých kriminogenních faktorů promítá blízkost státní hranice - zvýšený tranzit kriminálně závadových osob a nájezdy pachatelů, kteří po spáchání trestného činu okamžitě opouštějí území okresu.

V roce 2003 došlo ve srovnání s rokem 2002 k mírnému poklesu počtu spáchaných trestných činů. V roce 2003 bylo evidováno celkem 3875 trestných činů, v roce 2002 celkem 4149.

V problematice majetkové trestné činnosti došlo k nepatrnému nárůstu. Nejčastějšími skutky jsou krádeže věcí a to krádeže kapesní, na osobě, odložených věcí a krádeže věcí z motorových vozidel. Ke kapesním krádežím a krádežím na osobě dochází především v nákupních centrech a vozidlech městské hromadné dopravy. S krádežemi souvisí nárůst skutků neoprávněného držení platební karty. Krádeže věcí ze zaparkovaných aut jsou páchany nejvíce v nočních hodinách na parkovištích městských sídlišť a před rodinnými domy, v denní době k nim dochází především na parkovištích větších obchodních center. Krádeží vloupáním celkově ubylo, kromě vloupání do rodinných domů (v roce 2002 - 50 případů, v roce 2003 - 93 případů) a rekreačních objektů (v roce 2002 - 106 případů, v roce 2003 - 136 případů).

Mírný nárůst byl zaznamenán v problematice násilné a mravnosti trestné činnosti. (První pololetí roku 2004 naznačuje zhoršení situace).

Z ostatních trestných činů je třeba upozornit na výtržnictví a poškozování cizí věci vandalstvím ve formě spejerství. Vě větší míře byly zaznamenány v lokalitách Malenovice, Otrokovice, Zlín - střed, Tečovice, Lhotě a Chlumu. V roce 2003 bylo zaregistrováno 54 případů, za 1. polovinu roku 2004 již 55 případů. Tato kriminalita má vzestupnou tendenci, velmi obtížně se objasňuje a nedaří se dosáhnout uspokojivých výsledků.

Narostl počet dopravních nehod, jejich nejčastější příčinou je nepřiměřená rychlost jízdy.

Z 8 obvodních oddělení okresu Zlín je nejvíce trestných činů zaznamenáno v obvodě Zlín (56,52 %) a Otrokovice (15,30 %). Je to dáno polohou těchto lokalit a výskytem řady kriminogenních faktorů především vysokým počtem obyvatel žijících zde trvale či přechodně, přítomností dopravních uzlů a značným pohybem obyvatel dojíždějících zde za prací.

4.4. OKRES UHERSKÉ HRADIŠTĚ

145 188 obyvatel, rozloha: 799 km², 78 obcí, 5 obvodních oddělení PČR

Informace OŘ PČR v Uherském Hradišti

V roce 2003 trestných činů v okrese Uherské Hradiště ubylo, celkem bylo zjištěno 2 111 trestných činů, což je 366 méně než v roce 2002. Objasněno bylo 51,49 % trestných činů. Nejvíce je policie zatížena majetkovou trestnou činností 55,94%, především krádežemi věcí z automobilů, a to jak v denní tak noční době, zejména na parkovištích před velkými

supermarkety, ale i v menších obcích před domy. Objasněnost těchto deliktů je nízká. Dále se policisté často setkávají s krádežemi volně odložených věcí na diskotékách, v neuzamčených kancelářích, na kolech a v neuzamčených šatnách sportovišť. Narostl také počet kapesních krádeží.

Násilných trestných činů výrazně ubylo. V roce 2003 byla spáchána jedna vražda, která byla objasněna.

Z ostatní trestné činnosti patří k nejčastějším trestný čin sprejerství, počet skutků je srovnatelný s rokem 2002. K nárůstu došlo u trestného činu nedovoleného ozbrojování a na úseku drog.

Na úseku dopravy došlo k poklesu počtu dopravních nehod a snížení počtu mrtvých při dopravních nehodách.

Největší nápad trestné činnosti zaznamenal obvod Uherské Hradiště - celkem 1237 trestných činů, což představuje 58,59 % kriminality zjištěné v okrese. Tento obvod je největším a současně nejproblémovějším obvodem PČR OŘ Uherské Hradiště. Následuje obvod Uherský Brod, kde bylo zjištěno 403 trestných činů.

4.5. PŘEHLED POČTU TRESTNÝCH ČINŮ SPÁCHANÝCH VE ZLÍNSKÉM KRAJI

CELKOVÁ TRESTNÁ ČINNOST V LETECH 2002 A 2003

	Zlín	Kroměříž	Vsetín	Uherské Hradiště
2002	4 149	2 120	3 778	2 447
2003	3 875	1 868	3 159	2 111

NÁSILNÁ TRESTNÁ ČINNOST

	Zlín	Kroměříž	Vsetín	Uherské Hradiště
2002	204	130	334	178
2003	221	166	309	153

MAJETKOVÁ TRESTNÁ ČINNOST

	Zlín	Kroměříž	Vsetín	Uherské Hradiště
2002	2 307	1 212	2 214	1 398
2003	2 374	1 018	1 872	1 181

...z toho krádeže vloupáním

	Zlín				Kroměříž				Vsetín				Uherské Hradiště			
2002	791				517				845				434			
	obchody	restaurace	chaty	byty	obchody	restaurace	chaty	byty	obchody	restaurace	chaty	byty	obchody	restaurace	chaty	byty
	51	49	106	46	59	28	68	66	60	49	80	31	40	48	63	38
2003	720				393				742				389			
	obchody	restaurace	chaty	byty	obchody	restaurace	chaty	byty	obchody	restaurace	chaty	byty	obchody	restaurace	chaty	byty
	43	40	136	30	43	15	54	77	58	31	94	31	31	25	41	66

...z toho krádeže prosté

	Zlín				Kroměříž				Vsetín				Uherské Hradiště			
2002	1 308				628				1 132				828			
	motorová vozidla	věci z aut	součástky	kola	motorová vozidla	věci z aut	součástky	kola	motorová vozidla	věci z aut	součástky	kola	motorová vozidla	věci z aut	součástky	kola
	143	506	37	103	153	199	27	49	105	409	33	114	65	328	31	97
2003	1 416				573				993				709			
	motorová vozidla	věci z aut	součástky	kola	motorová vozidla	věci z aut	součástky	kola	motorová vozidla	věci z aut	součástky	kola	motorová vozidla	věci z aut	součástky	kola
	119	474	43	104	85	155	9	88	95	347	33	103	54	258	16	107

HOSPODÁŘSKÁ TRESTNÁ ČINNOST

	Zlín	Kroměříž	Vsetín	Uherské Hradiště
2002	691	278	509	341
2003	535	256	422	276

PROTIPRÁVNÍ ČINY DĚTÍ A MLÁDEŽE
(Evidence kurátorů pro mládež ve Zlínském kraji)

	2002			2003		
	celkem	děti	mládež	celkem	děti	mládež
trestná činnost	667	212	491	491	201	290
přestupky	255	--	255	260	--	260

DOPRAVNÍ NEHODY

	Zlín		Kroměříž		Vsetín		Uherské Hradiště	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
celkem DN	2 788	2 811	1 233	1 283	2 007	2 068	1 840	1 794
usmrceno	21	13	15	12	26	25	12	11
těžce zraněno	89	87	78	60	47	52	61	70
lehce zraněno	448	503	299	354	306	310	313	332
hmotná škoda Kč	114.333.000	119.439.300	63.385.900	65.100.000	771.725.000	811.020.000	898.711.000	807.854.000
alkohol u viníka DN	127	104	107	132	118	75	114	95

PŘESTUPKY

Největší množství řešených přestupků se týká bezpečnosti silničního provozu. Zvyšuje se počet přestupků na úseku alkoholismu a toxikomanie.

Přestupky řešené Policií České republiky:

	Zlín	Kroměříž	Vsetín	Uherské Hradiště
2002	11.890	12 686	11 314	8 878
2003	15.549	12 095	13 092	12 384

Větší objem přestupků je řešen obecní policií. Ve Zlínském kraji bylo v roce 2003 řešeno obecními policiemi celkem 61 282 přestupků, z toho 45 373 se týkalo problematiky dopravy.

4.6. SWOT ANALÝZA - KRIMINALITA VE ZLÍNSKÉM KRAJI

SWOT analýza "Kriminalita ve Zlínském kraji" byla zpracována skupinou odborníků, pověřených v rámci svých agend řešením problematiky prevence kriminality. Šlo o zástupce těchto profesí: pracovník odboru školství v obci, kurátor pro mládež, kurátor pro dospělé, zástupci městské policie, zástupci Policie ČR.

vize: Využít všechny prostředky k zastavení růstu kriminality. Udržení poměrně dobré bezpečnostní situace Zlínského kraje ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

silné stránky 1. Převaha venkovského charakteru kraje, absence velkých městských aglomerací 2. Existence subjektů podílejících se na řešení problematiky: policie, justice, probační a mediační služba, orgány sociálně právní ochrany dětí, neziskový sektor 3. Převážně dobrá komunikace mezi uvedenými subjekty 4. Medializace problematiky, informovanost občanů, pozitivní veřejné mínění	slabé stránky 1. Nedokonalá legislativa, často obtížná vymahatelnost práva 2. Nekoncepční, nesystematická prevence, nedostatečné financování prevence 3. Přebujelá administrativa - brzda akční práce represivních složek 4. Pomalé a zdlouhavé soudnictví, nástup výkonu trestu, nízké tresty, nedostatečné a často nevhodné udílení alternativních trestů 5. Neexistence postpenitenciální péče ...Nedostatečný počet policistů v ulicích, soudců a pracovníků mediační a probační služby, jejich špatné technické vybavení ...Zkreslené, neúplné statistiky
příležitosti 1. Vzdělávání a zvyšování kvalifikace zaměstnanců státní správy a samosprávy, stabilizace kvalifikovaných pracovníků 2. Fungující programy prevence, zapojení obyvatel, podrobná znalost lokalit a problémů 3. Využití médií, informovanost, ovlivňování veřejného mínění 4. Propojení komunikačních technologií, zlepšení technického vybavení policie a justice 5. Využití zkušeností států v rámci EU	hrozby 1. Přetrvávání nedostatků v legislativě 2. Zhoršení sociálních podmínek občanů 3. Nedostatek financí, odchod kvalifikovaných pracovníků 4. Negativní medializace (návodné reportáže), vliv násilí v médiích na mládež, klesající věk pachatelů, jejich vzrůstající brutalita 5. Nárůst přistěhovalectví, nevhodná nebo nedostatečná práce samospráv s vyloučenými romskými komunitami, šíření rasizmu a xenofobie, nárůst lhostejnosti a strachu obyvatel ...Korupce ...Recidiva, kapacita vězeňství, pohyb pachatelů na svobodě

4.7. SHRUTÍ

Přestože statisticky zaznamenal vývoj kriminality v letech 2002 a 2003 ve Zlínském kraji pozitivní posun, hodnotí policisté situaci jako nezměněnou. V důsledku novelizované legislativy došlo k přesunu řady skutků z oblasti majetkové trestné činnosti do kategorie přestupků.

Situace v některých oblastech majetkové kriminality, které znepříjemňují život největšímu počtu občanů je nepříznivá, jedná se především o kapesní krádeže, často spojené s odcizením platebních karet, krádeže na osobách, krádeže kol a vykradení motorových vozidel. Úspěšnost policie při objasňování těchto případů je relativně nízká.

Problémy má policie také s šetřením trestných činů vandalství, respektive sprejerství, kterých v řadě lokalit přibývá.

Vysokou latenci má problematika podávání alkoholu nezletilým a mladistvým.

Za nejzávažnější považují policisté situaci v oblasti dopravy. Vyrůstající trend má agresivita řidičů, zvyšuje se počet osob řídících pod vlivem alkoholu. V důsledku dopravních nehod zemřelo v roce 2003 ve Zlínském kraji 61 lidí, následkem násilného trestného činu vraždy 5 osob.

Od počátku roku 2004 bylo po několikaleté absenci zaznamenáno několik trestných činů propagace hnutí potlačujících práva a svobody občanů.

5. VNÍMÁNÍ POCITU BEZPEČNOSTI OBČANY VE ZLÍNSKÉM KRAJI

V řadě měst Zlínského kraje byly provedeny analýzy vnímání pocitu bezpečnosti občany, které jsou jedním z důležitých podkladů pro formování strategie prevence kriminality obcí. Poskytují informace o tom, čím se občané cítí ohroženi, které lokality ve městě považují za nebezpečné, podávají zpětnou vazbu na aktivity městského zastupitelstva a činnost policie.

Uvedené stručné výsledky studií je třeba chápat jako orientační, byly provedeny v různých letech. Formulace otázek a způsob hodnocení v průzkumech byl rozdílný, promítl se do interpretace výsledků a nelze je proto zcela srovnávat. V tomto materiálu jsou zařazeny pro ilustraci názorů občanů - kterých problémů si veřejnost nejvíce všímá, v jaké intenzitě a jakého počtu lidí se dotýkají.

5.1. KROMĚŘÍŽ - STUDIE PROVEDENA V ROCE 2001, 600 RESPONDENTŮ

Občané Kroměříže se cítili nejvíce ohroženi krádeží kola (39%), vykradením auta (29%), krádeží auta (23%), vykradením chaty (26%), kapesní krádeží a oloupením na ulici, vykradením garáže nebo sklepa (17%), bytovou krádeží (15%), výtržnictvím (14%), ublížením na zdraví (11%), výrobou a distribucí drog (7%), sexuálním obtěžováním a znásilněním (6%).

Osobní zkušenost s kriminalitou měla v letech 1999 a 2000 jedna pětina občanů. Z nich 42 % z krádeží kola (tj. 14,3 % všech majitelů), 25% s kapesní krádeží, 19 % s vykradením auta (tj. 8% všech majitelů), 18% s vykradením sklepa, kůlny, 9% s vykradením chaty, 9% s ublížením na zdraví (tj. 2,7 % populace), se sexuálním obtěžováním 5 % (tj. 2,7 % všech žen).

Necelá polovina občanů, kterým někdo odcizil nějakou věc či peníze, přepadl je nebo je ohrožoval, oznámila tuto skutečnost Policii ČR, více než jedna čtvrtina se obrátila na městskou policii. Hlavním důvodem neoznámení trestných činů je skepse k možnostem policie záležitost vyšetřit a hodnocení škody jako malé.

Za nebezpečnou lokalitu považovalo 47 % občanů sídliště Zachar, zvláště pak ulici Francouzkou. Tato lokalita byla zařazena do oblastí sledovaných městským kamerovým systémem, policisté předpokládají, že v současné době je názor občanů pozitivnější. Dvě pětiny občanů se cítily bezpečně a nejraději by bydlely v centru města a jeho nejbližším okolí.

5.2. ZLÍN - STUDIE PROVEDENA V ROCE 2001, 774 RESPONDENTŮ

Nejvíce se obyvatelé Zlína obávají vykradení automobilu (48,6 % respondentů), oloupení na ulici (42,2, %), výtržnictví (40,6 %), vykradení sklepa či garáže (40,5 %), krádeže auta (38,9 %), kapesní krádeže (38,8 %), krádeže kola (38 %) následují obavy z bytové krádeže, ublížení na zdraví, vykradení chaty, pomluv, rvačky, loupeže, strach z distribuce drog má 20,1 % respondentů.

Konkrétní lokality v nichž se cítí ohroženi uvedlo 29,2 % respondentů. Jednalo se především o parky (25,9%), nádraží, sídliště Jižní svahy či centrum města. Lidé se v nich obávají přepadení (25,9 %), cítí se ohroženi bezdomovci (18,5%) či opilými lidmi (8,6 %), negativně pociťují nedostatečné osvětlení (9,3%).

Třetina respondentů nebo členů jejich domácností se v letech 2000 a 2001 stala obětí trestného činu či pokusu o trestný čin, nejčastěji vykradení auta (45,5 %), vykradení sklepa, garáže nebo kůlny (36 %), kapesní krádeže (35,5%), krádež kola (31,4%), ublížení na zdraví (18,8%) a krádeže auta (14,2% respondentů).

Spokojeno s prací policie ČR bylo 53,8 % občanů Zlína, s prací městské policie 48,4% lidí. Nespokojení by očekávali především razantnější zákroky vůči vandalům (33,8%) a více policistů v ulicích (14,2 %).

5.3. VSETÍN - STUDIE PROVEDENA NA PŘELOMU ROKU 2001/2002, 579 RESPONDENTŮ

Více jak 3/5 obyvatel Vsetína se domnívala, že ve městě existují nebezpečná místa, nejčastěji zmiňovanou lokalitou byl park, následovaly romské čtvrti, pavlačové domy u polikliniky, Rafanda, nádraží, okrajové části města, Tyršova ulice a Panská zahrada.

Nejvíce se obyvatelé Vsetína cítili ohroženi vandalismem, krádeží jízdních kol a sprejerstvím.

Z hlediska spojitosti trestné činnosti s lokalitami města se v případě přepadení (obává se jej 356 z 579 respondentů) občané nejvíce cítí ohroženi v blízkosti restaurací 21,9 %, na vlakovém a autobusovém nádraží 16,9 % v centru města 13,3 % v parku 6,7% a na diskotékách 4,5 %. 324 dotázaných se obává kapesních krádeží a okradení na ulici, nejvíce v centru města 17 %, na nádraží 8,7 %, v parku 7,4 %, ve Smetanově ulici 6,5 %, v obchodech 6,5 % a na tržnici 5,3 %. Více jak polovina respondentů z 258, kteří se cítili ohroženi sexuálním obtěžováním, považuje za nejrizikovější lokalitu nádraží.

Osobní zkušenost (v roli oběti či svědka) má 63,6 % obyvatel Vsetína s vandalismem, s krádeží jízdního kola 55,6 %, 42,5 % s rasizmem, následuje zkušenost respondentů s vykradením sklepa, či kůlny 40%. Obětí či svědkem kapesní krádeže bylo 32,6 % respondentů.

S prací Policie ČR bylo docela spokojeno 44,9 % obyvatel, zhruba stejné množství je spíše nespokojeno. Obdobně dopadlo hodnocení městské policie. Nejčastějšími pachateli trestné činnosti jsou podle názoru občanů Romové, osoby pod vlivem alkoholu, teenageři, mladí lidé 19 - 21 let, bezdomovci a osoby pod vlivem drog.

5.4. VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ - STUDIE PROVEDENA V ROCE 1999, 575 RESPONDENTŮ

Nejvíce se občané Valašského Meziříčí obávali krádeže jízdního kola (66,1 %), bytové krádeže (58,6 %) a krádeží auta (48,3 %). Dalším silným důvodem obav jsou loupeže, kterých se silně obává 18,7 % dotázaných, dosti 24,2 % a celkem 42,9 %, ženy 2x častěji než muži. Silné obavy z ublížení na zdraví má 41,4% občanů a z výtržnictví 41,4 %. Vloupaní do chaty se obává 46,1% respondentů a kapesní krádeže 34,1% respondentů. Pozoruhodně vysoko se na žebříčku obav objevil problém šíření drog, celkem 44,9 % občanů se cítí silně ohroženo drogami.

Dotazovaní občané nebo členové jejich domácnosti se v letech 1998 - 1999 setkali nejčastěji s případy krádeží jízdního kola, vloupání do zahradní chatky a jinými krádežemi (bytovými, auta, pouličními). Z 383 respondentů majících zkušenost s trestným činem ji 304 nahlásilo policii, 79 občanů čin nehlásilo, 48 z důvodů nedůvěry v policii, ostatní ze subjektivních důvodů (malá škoda, časová zaneprázdněnost).

Polovina respondentů se necítila bezpečně v městských parcích (nejčastěji se jednalo o park Kozina). Více než třetina dotázaných uvedla jako nejnebezpečnější místa ulice a veřejná prostranství, nejčastěji Hranickou ulici, náměstí, Vyhlídku, Zašovskou ulici. Zhruba desetina občanů se necítí bezpečně na nádražích, v neosvětlených uličkách a kolem Bečvy.

Hodnocení práce policie ve Valašském Meziříčí vyznělo v roce 1999 nepříznivě. Z prací Policie ČR bylo nespokojeno 61,44 % občanů, s městskou policií 66,4 %.

V současné době jsou na náměstí a na nádraží Českých drah instalovány kamery MKDS, bezpečnostní situace se zlepšila, předpokládá se, že zlepšení se pozitivně promítne také do hodnocení práce policie.

5.5. ROŽNOV POD RADHOŠTĚM - STUDIE PROVEDENA V ROCE 2000, 539 RESPONDENTŮ

Sociologický průzkum provedený v Rožnově pod Radhoštěm nebyl zaměřen pouze na tematiku pocitu bezpečnosti občanů. Na otevřenou otázku (bez možnosti výběru odpovědi) v čem vidí nejzávažnější problém města - odpovědělo 11 % respondentů - v kriminalitě, 10,6 % v nezaměstnanosti, 8,9 % v nadměrné automobilové dopravě, 6,5 % v třídění a svozu odpadu, 5,7 % v Romech.

48,3 % dotázaných se obávalo krádeže, především krádeže jízdního kola 34,4 %, vykradení bytu 21,3 % a krádeže auta 13,8%.

Za nejméně bezpečné lokality považovali občané města park 27,5 %, okrajové části města 22%, 17%, náměstí v noci a autobusové nádraží. Lokality jsou považovány za nebezpečné z důvodu možnosti přepadení (33,9% respondentů) a soustředění romského obyvatelstva (názor 17,2 % respondentů).

V letech 1999 a 2000 se stalo 24,5 % respondentů nebo členů jejich domácností obětí nějakého trestného činu. 62,6 % jich ohlásilo skutek policii.

5.6. UHERSKÝ BROD - STUDIE PROVEDENA V ROCE 2000, 881 RESPONDENTŮ

Obyvatelé Uherského Brodu se nejvíce obávali bytových krádeží a vloupání a vandalismu (13%). Na druhém místě byla obava ze zneužívání omamných a psychotropních látek (12%), třetí místo patří obavě z krádeží automobilů a motocyklů (11%). Na dalším místě

jsou krádeže jízdních kol (7%), ublížení na zdraví, vykrádání aut a týrání a zneužívání dětí (6%), znásilnění a pokus o znásilnění (5%), pomluvy, výtržnictví a rvačky (4%), vražda, loupež (3%).

Za nejrizikovější místa k páčání trestné činnosti považovali respondenti: městský park společně s nádražím ČD, Náměstí 1. Máje, autobusové nádraží, Tropic, obě náměstí, parkoviště na sídlišti Olšava, ulice Moravská a Hradišťská, ale i zimní stadion, malé schody a okolí škol.

5.7. UHERSKÉ HRADIŠTĚ - STUDIE PROVEDENA V ROCE 2002, 311 RESPONDENTŮ

Občané Uherského Hradiště se cítili nejvíce ohroženi krádežemi jízdních kol (14%), vandalismem (13%), užíváním a distribucí drog (11%), kapesní krádeží (10%), bytovou krádeží a vloupáním (9%), krádežemi aut a motocyklů (8%), vykrádáním dopravních prostředků (7%), ublížením na zdraví a výtržnictvím (5%), týráním a zneužíváním dětí (4%), loupeží, znásilněním(pokusem o znásilnění), pomluvou a poškozením osobnosti, vydíráním a výhrůžkami (3%) a vraždou(2%)

Z výsledků výzkumu vyplývá, že 80 % dotazovaných se nějakým způsobem dotkla trestná činnost ve městě. Obětí trestné činnosti se stalo 35% respondentů, ve 45 % případů se trestná činnost dotkla členů jejich domácnosti. Nejčastěji se jednalo o krádeže jízdních kol (28 % případů), kapesní krádeže (13%), vykradení auta (12 %), pomluvu a poškození osobnosti (10%), odcizení auta (9%), výtržnictví (7%) a drogy (6%).

Celkem 77% poškozených, kteří se sami stali oběťmi trestných činů, ohlásilo tuto skutečnost policii, z toho 52% Policii ČR a 25% Městské policii v Uherském Hradišti. Hlavním důvodem neohlášení trestného činu byly obavy ze zbytečných problémů s tím souvisejících.

V případě, že by občané měli možnost zlepšit situaci ve městě, postupovali by následovně: 25% z nich by nejdříve odstranilo či jinak zabezpečilo lokality, které vzbuzují obavy. Ke zlepšení bezpečnosti ve městě by 23% instalovalo kamerový monitorovací systém, 17% by zvýšilo ostrahu v jednotlivých částech města, 15% by věnovalo svou pozornost především vybavení policie, 10% by omezilo dopravu v centru města a 10% by věnovalo maximální pozornost prevenci kriminality a zneužívání omamných a psychotropních látek a jejich distribuci.

V případě instalace kamerového systému by měly být dle respondentů kamery instalovány v těchto částech města: dle 24% dotazovaných na Masarykově náměstí, 20% Mariánské náměstí, 13% nádraží ČD a jeho okolí, 11% Městský park a nádraží ČSAD, 8% Prostřední ulice a sídliště Východ a 5% Náměstí Míru.

5.8. SHRNU TÍ

Lidé se nejvíce obávají nejčastějších trestných činů, na prvních místech se v průzkumech objevuje krádež, především krádež jízdního kola či vykradení auta. Následují méně četné trestné činy, jejichž následky jsou však mohou být pro oběť velmi trýznivé, jde o delikty spojené s násilím, například přepadení či vloupání. Často ztrpčuje lidem život vandalismus, v posledních letech narůstají obavy z šíření drog.

Průzkumy jsou v převážné většině v souladu s interpretací situace v oblasti kriminality na základě policejních statistik. Odlišnost lze nalézt v problematice rasizmu. V roce 2002 řešilo Okresní ředitelství Policie ČR ve Vsetíně 4 trestné činy s rasovým podtextem, v roce 2003 žádný. V průzkumu provedeném na přelomu roku 2001/2002 ve Vsetíně odpovědělo 246 z 579 respondentů, že se stali obětí nebo svědkem rasově motivovaného trestného činu. (V ostatních realizovaných průzkumech nebyly otázky týkající se problematiky rasizmu položeny).

6. PREVENCE KRIMINALITY

Prevence kriminality je souborem řady aktivit, které se zaměřují na potlačení kriminogenních faktorů a kriminálně nežádoucích jevů a na pomoc obětem trestných činů.

Prevenici kriminality lze rozdělit do několika základních směrů:

Sociální prevence

Sociální prevence je zaměřena na odstranění příčin vzniku a rozvoje kriminality. Zaměřuje se na pachatele. Je tvořena souborem aktivit v oblasti výchovy, vzdělání, osvěty, zaměstnanosti, sociálního zabezpečení, volného času dětí a mládeže. Realizátory těchto aktivit jsou samosprávy, státní i nestátní subjekty, zainteresovány jsou resorty sociálních věcí, školství, vnitra a další.

Situační prevence

Situační prevence je zaměřena na identifikaci a odstranění příležitostí k páčání trestné činnosti, od potřeby změn v legislativě či mechanismů fungování veřejné správy po přístupnost objektů. Za nejefektivnější projekty v této oblasti jsou považovány projekty zřizování městských kamerových dohlížecích systémů, jejich realizátory jsou místní správy prostřednictvím městských policií

Informování veřejnosti

Důležitou složkou prevence kriminality jsou informační programy pro širokou veřejnost, upozorňující na možnosti ochrany před trestnou činností a pomoci obětem trestných činů.

Prevence viktinnosti a pomoc obětem trestných činů

Jedná se o skupinové a individuální zdravotní, psychologické a právní poradenství, trénink v obraných strategiích a propagaci technických možností ochrany před trestnou činností.

6.1. SYSTÉM PREVENCE KRIMINALITY V ČESKÉ REPUBLICE

Historie

V ČR byly institucionální podmínky pro rozvoj prevence kriminality vytvořeny v roce 1993, kdy byl usnesením vlády při Ministerstvu vnitra zřízen meziresortní koordinační a metodický orgán - Republikový výbor pro prevenci kriminality. Členy výboru jsou Ministerstvo vnitra, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zdravotnictví, ministerstvo financí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Nejvyšší státní zastupitelství, Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky a Rady vlády pro záležitosti romské komunity. Úkoly související s činností výboru plní odbor prevence kriminality ministerstva vnitra.

Základem systému prevence kriminality v České republice se staly od roku 1996 programy prevence kriminality ve městech nad 10 tisíc obyvatel, zatížených vyšší mírou nárůstu trestné činnosti pod názvem "Komplexně součinnostní program prevence kriminality na místní úrovni" a od roku 2001 pod názvem "Program prevence kriminality na místní úrovni". Byly tvořeny souborem aktivit - dílčích projektů sociální a situační prevence, na jejich realizaci se podílela městská policie, organizace města, nestátní neziskové organizace, Policie ČR, podnikatelské subjekty a občané. Programy byly zpracovány na základě podrobné analýzy bezpečnostní situace ve městě. Od roku 1996 existuje státní dotační systém na podporu prevence kriminality na místní úrovni, každoročně jsou vyčleněny prostředky v kapitole Všeobecná pokladní správa. Za realizaci programů na místní úrovni nesla odpovědnost obecní zastupitelstva. V rámci republiky bylo do programu zapojeno 94 měst. Ve Zlínském kraji to byla města: Zlín, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Vsetín, Valašské Meziříčí, Rožnov pod Radhoštěm a Kroměříž.

Současnost

Na výše jmenovaný program navázal v roce 2004 program "Partnerství". Program byl schválen usnesením vlády ČR č. 362 ze dne 14. dubna 2003, je založený na partnerském vztahu Policie ČR s obcemi. Na základě analýzy bezpečnostní situace vybere Policie ČR rizikové lokality. Při rozhodování se přihlíží:

- k zatíženosti lokality kriminalitou a dalšími sociálně patologickými jevy
- vývojovým trendům nárůstu trestné činnosti a sociálně patologických jevů
- aktuálností a naléhavostí řešení situace
- úrovni připravenosti obcí realizovat program
- doporučení manažera prevence kriminality KÚ a manažera prevence kriminality ve městech

Okresní ředitel PČR upozorní na zvýšený výskyt kriminálních jevů, iniciuje jednání o přípravě opatření ke zlepšení situace a informuje statutárního zástupce obce o možnostech zapojení obce do programu Partnerství.

V roce 2004 získalo státní účelovou dotaci z programu partnerství město Otrokovice.

6.2. STRATEGIE PREVENCE KRIMINALITY NA LÉTA 2004 - 2007 V ČESKÉ REPUBLICE

Strategie prevence kriminality na léta 2004 - 2007 byla schválena usnesením vlády č.393 ze dne 28.dubna 2004. Základním úkolem strategie je omezování příležitostí k páchaní trestných činů, zejména nápravou slabých míst v legislativě, v organizaci práce institucí veřejné správy, Police ČR, finančních, podnikatelských a soukromých subjektů, které umožňují pachatelům dopouštět se trestné činnosti s minimální mírou rizika a vysokou pravděpodobností zisku.

Na místní úrovni budou podporovány především projekty situační prevence, které znesnadňují páchaní trestného činu, zvyšují rizika pro pachatele, že bude dopaden, snižují zisky z trestné činnosti a odstraňují záminky pro trestnou činnost. Projekty sociální prevence by měly být podporovány pouze doplňkově, ve startovací fázi (prioritně budou podporovány z dotačních titulů MŠMT a MPSV).

Cíle a priority strategie prevence kriminality na léta 2004 - 2007, centrálně vyhlášené programy

- prevence obchodování s lidmi
- prevence násilí na ženách a dětech
- pomoc obětem trestných činů a prevence opakované viktimizace
- prevence domácího násilí
- preventivní práce s fotbalovými fanoušky
- prevence korupčního jednání

Cíle a priority strategie prevence kriminality na léta 2004 - 2007, programy na místní úrovni

Prioritně budou podporovány programy prevence následujících typů trestné činnosti a přestupků:

- majetkové kriminality
- násilné kriminality
- kriminality s rasistickým extremistickým podtextem, včetně prevence xenofobie
- projekty směřující ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu

Prioritně budou podporovány projekty zaměřené na následující cílové skupiny:

- děti a mládež - primární prevence (volnočasové aktivity, osvěta)
  - sekundární prevence (programy pro mladistvé a dětské delikventy)
- sociálně vyloučené skupiny a komunity
- oběti trestných činů, včetně obětí domácího násilí

Role krajů ve Strategii prevence kriminality na léta 2004 - 2007

Kraje jsou ve strategii zmiňovány v souvislosti s úkolem Republikového výboru pro prevenci kriminality: spolupracovat s orgány krajů v oblasti sociální prevence, spolupracovat s krajskými úřady a poskytovat jim metodickou pomoc při zapojování do systémů prevence kriminality na místní úrovni. Dále v souvislosti s úkoly ministerstva vnitra - realizovat vzdělávací programy pro manažery prevence kriminality krajů.

Kraje budou zapojeny do realizace dotačního programu Partnerství, který je založen na partnerském vztahu Policie ČR s obcemi. Na základě bezpečnostní analýzy vybere a doporučí Policie ČR "rizikové" obce, kterým bude nabídnuta možnost ucházet se o státní účelovou dotaci na řešení problematiky. K výběru rizikových lokalit bude jako poradce přizván

manažer prevence kriminality KÚ, jehož informace o výskytu sociálně patologických jevů v kraji a potřebných opáření v oblasti sociální prevence mohou být zohledněny.

6.3. PREVENCE KRIMINALITY VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Zlínský kraj

Podpora aktivit prevence sociálně patologických jevů je deklarována v základním dokumentu "Programu rozvoje územního obvodu Zlínského kraje" v části 3. "Lidské zdroje", specifickém cíli 3.5 "Prevence sociálně patologických jevů, bezpečnost obyvatel i návštěvníků".

Prevence kriminality, tak jak je pojmuta v národní Strategii prevence kriminality na léta 2004 - 2007, představuje široký soubor aktivit a programů propojujících resorty školství, sociálních věcí, dopravy, vnitra spravedlnosti, obrany a zdravotnictví. Do aktivit sociální prevence (viz. str. 19) a částečně také situační prevence je Zlínský kraj zapojen prostřednictvím činnosti příslušných odborů krajského úřadu, fondů a dotačních programů

typ aktivity	odbor KÚ	aktivita je zařazena	fond, dotační program 2004
SOCIÁLNÍ PREVENCE			
vybavení volně přístupných sportovišť (skate, in line areály)	Odbor školství mládeže a sportu	sport	fond mládeže a sportu
prevence násilí ve školách a školských zařízeních (šikana, agresivita, xenofobie a rasismus)		prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních	
kontrola a metodické vedení realizace minimálních preventivních programů škol		přenesená působnost: agenda školního metodika prevence	Programy na podporu aktivit v oblasti společensky nežádoucích jevů u dětí a mládeže (prostředky z MŠMT)
volnočasové aktivity pro neorganizované děti a mládež	Kancelář hejtmána	protidrogová prevence a prevence sociálně patologických jevů	MR 01-04 Podprogram na podporu nestátních a neziskových organizací na úseku rozvoje občanské společnosti
programy pro sociálně deprivované romské komunity		integrace romské komunity	přímá dotace obcím na síť terénních pracovníků
koordinace aktivit - zabezpečení činnosti pracovní skupiny zástupců zainteresovaných obcí a Policie ČR		agenda manažera prevence kriminality	
kontrolní a metodická činnost kurátora pro mládež, osob pověřených sociálně právní ochranou dětí, vydávání pověření k sociálně právní ochraně dětí	Odbor sociál. věcí	přenesená působnost: agenda oddělení sociálně právní ochrany dětí (§ 39 zákona 359/1999 Sb.o sociálně právní ochraně dětí)	
kontrolní a metodická činnost kurátora pro dospělé (také občané propuštění z výkonu trestu)		přenesená působnost: agenda sociální péče	

zřizování zařízení sociálně-právní ochrany	Odbor sociál. věcí	samostatná působnost kraje (§ 39 zákona 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí)	
dotační řízení na poskytování sociálních služeb - azylové domy		sociální služby	PD 01-04 Podprogram pro nestátní neziskové organizace na úseku sociálních služeb
vytváření podmínek pro kulturní, sportovní a jinou zájmovou a vzdělávací činnost dětí	součinnost jmenovaných odborů	samostatná působnost kraje (§10 odst. 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí)	
SITUAČNÍ PREVENCE			
BESIP	Odbor dopravy a silničního hospodářství	prevence bezpečnosti silničního provozu - zajišťuje výbor pro dopravu ZZK, přenesená působnost podle 361//2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích	přímá dotace obcím a nestátním neziskovým organizacím
bezpečnost v dopravě (silniční i železniční)		samostatná působnost	MR 07-04 Podprogram na podporu rozvoje dopravní infrastruktury v obcích Zlínského kraje

Obce, obecní policie

V uplynulých letech se do programů prevence kriminality na místní úrovni zapojily obce Zlín, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Vsetín, Valašské Meziříčí, Rožnov pod Radhoštěm, Kroměříž a Otrokovice. V obcích byly realizovány především projekty budování městského dohlížecího kamerového systému, dále projekty vybudování volně přístupných sportovišť (skeit), projekty sprejerských zdí, zřízení bezpečnostních stojanů pro jízdní kola, informativní programy pro veřejnost, projekty výkonu alternativních trestů, budování bezpečnostních prvků v dopravě, výchovně vzdělávací programy pro děti, kurzy sebeobrany pro veřejnost atd. Obecní policie se přímo angažují v preventivní práci pro školy a školská zařízení.

Do činnosti pracovní skupiny pro prevenci kriminality při Krajském úřadě Zlínského kraje, složené ze zástupců zainteresovaných obcí a Police ČR se dále zapojily obce Holešov, Valašské Klobouky, Brumov Bylnice, Vizovice a Bystrice pod Hostýnem

Prostředky investované do Komplexně součinnostního programu prevence kriminality (KSPPK) od roku 2000 a programu Partnerství zahájeného v roce 2004 v obcích ve Zlínském kraji

KSPPK	2000		2001		2002		2003		2004	
	obec	MV	obec	MV	obec	MV	obec	MV	obec	MV
Kroměříž	-	-	2.156.403	693.000	2.061.700	646.000	2.544.270	870.940	1.600.000	675.000
Rožnov pod Radhoštěm	*	1.993.000	*	841.000	*	467.500	*	459.000	*	444.000
Uherské Hradiště	-	-	-	-	-	-	856.465	1.851.000	-	784.000
Uherský Brod	-	-	553.000	583.000	416.032	388.000	224.000	511.000	925.000	973.000
Valašské Meziříčí	803.100	1.870.000	148.724	176.000	715.288	907.000	271.789	424.000	228.302	315.000
Vsetín	319.760	222.000	187.366	167.000	151.000	26.000	71.444	71.000	80.000	127.000
Zlín	4.536.000	224.000	2.187.772	763.000	646.636	439.000	40.910	53.940	1.188.611	574.000
program Partnerství										
Otrokovice	-	-	-	-	-	-	906.000	1.900.000	1.300.000	700.000

Nemalé prostředky jsou vynakládány obcemi také mimo uvedené programy podporované z centrálních zdrojů, např. město Holešov investovalo do MKDS 3,87 milionů Kč.

* údaje nebyly Krajskému úřadu ZK poskytnuty

Policie České republiky

Při okresních ředitelstvích policie České republiky jsou zřízeny "Preventivně informační skupiny" zabývající se realizací konkrétních aktivit prevence. Jedná se především o přednáškovou činnost pro školní děti a mládež, informativní akce pro veřejnost, pořádání dopravně- bezpečnostních akcí (např. "Jablko nebo citron"), v okrese Zlín byl realizován projekt "Anonymní svědek" a pořádání nejrůznějších akcí pro děti ("Den s Policií", "Den s IZS") apod.

Nestátní neziskové organizace

Z hlediska prevence sociálně nežádoucích jevů jsou nejvýznamnějšími aktivitami - provoz nízkoprahových zařízení pro trávení volného času dětí a mládeže, propojených s terénní prací, činností ve školách a alternativní nabídkou volného času. Řada organizací je držitelem pověření k sociálně právní ochraně dětí a disponuje kvalifikovanými odborníky, schopnými pracovat také s rodinami klientů.

Občanské sdružení Unie kompas je realizátorem jediného "výchového programu" pro děti a mládež podle zákona č. 218/ 2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy ve Zlínském kraji. Program je realizován na zakázku Magistrátu města Zlína ve spolupráci se Střediskem probační a mediační služby ve Zlíně.

Střediska probační a mediační služby

Jedním z cílů činnosti PMS ČR spadající do oblasti prevence kriminality je snaha o integraci pachatele zpět do společnosti a ochrana společnosti.

Při výkonu probace provádí střediska PMS ČR činnosti spadající do terciární prevence, kdy kromě provádění, organizování a kontroly alternativních trestů poskytují také individuální pomoc a motivují klienta k vedení řádného života. V rámci mediace se snaží urovnat konfliktní stav a předejít zhoršování situace.

Podílí se na výchovných opatřeních podle zákona č. 218/ 2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže.

Ve Zlínském kraji prakticky neexistují vhodné resocializační programy, které by PMS mohla pro své klienty využít, přetrvává nedostatek míst pro výkon obecně prospěšných prací. Zcela chybí specializované programy pro mladistvé delikventy.

Shrnutí

Realizátory projektů situační prevence ve Zlínském kraji jsou obce. Sociální prevenci se v rámci svých možností věnují neziskové organizace, v řadě případů ve spolupráci s obcemi a Zlínským krajem.

Ve Zlínském kraji neexistuje program orientovaný na pomoc a práci s oběťmi trestných činů.

Přetrvává nedostatek míst pro výkon obecně prospěšných prací. Zcela chybí specializované programy pro mladistvé delikventy.

7. KONCEPCE PREVENCE KRIMINALITY VE ZLÍNSKÉM KRAJI NA LÉTA 2005 - 2007

7.1. PRIORITY

Prioritou koncepce prevence kriminality ve Zlínském kraji je iniciovat a podporovat vznik a rozvoj aktivit, které v síti služeb a programů ve správním obvodu Zlínského kraje chybí, zejména specializovaných programů pro oběti trestných činů, programů psychosociálního výcviku pro děti, mladistvé a mladé pachatele trestné činnosti, programů pro rodiny - rodiče dětí dopouštějících se sociálně nežádoucího jednání. Dále usilovat o rozvoj projektů situační prevence v obcích zejména podporou projektů v lokalitách ve větší míře zatížených trestnou činností či přestupky a projektů majících širší dopad, např. realizovaných v oblastech významných pro cestovní ruch.

Narozdí od národní Strategie prevence kriminality na léta 2004 - 2007 a strategií řady obcí ve Zlínském kraji není problematika bezpečnosti v dopravě řešena Zlínským krajem v rámci prevence kriminality. Situace v oblasti bezpečnosti v dopravě je vnímána jako velmi závažná a je řešena samostatně aktivitami odboru dopravy Zlínského kraje.

Prevence kriminality v resortu školství je řešena Konceptí prevence sociálně patologických jevů ve školách a školských zařízeních na léta 2002 - 2004.

7.2. CÍLE

- Vytvořit poradní orgán kraje - odbornou komisi kompetentní ve všech směrech prevence kriminality, zajišťující metodicky součinnost všech zainteresovaných resortů a subjektů.
- Rozvíjet spolupráci s obcemi na úseku prevence kriminality, podílet se na šíření úspěšných projektů a metodik. Usilovat o používání jednotné metodiky analýz pocitu bezpečí občanů prováděných obcemi - jednoho ze základních prvků hodnocení úspěšnosti realizovaných programů prevence kriminality.
- Shromažďovat dostupné údaje o aktuálním stavu v oblasti kriminality, pravidelně vyhodnocovat situaci v kraji, zapojit se do řešení aktuálních problémů.
- Prostřednictvím příslušných odborů krajského úřadu realizovat vzdělávací programy k tématu prevence kriminality pro odbornou veřejnost (zdravotníky, pedagogy, sociální pracovníky, pracovníky volnočasových aktivit) se zohledněním právního aspektu problematiky např. domácího násilí, zneužívání a týrání dětí, šikany atd.
- Realizovat vhodné dotační programy pro finanční podporu rozvoje aktivit prevence kriminality.
- V oblasti sociální prevence podporovat rozvoj sítě aktivit pro neorganizované děti a mládež a děti z sociálně vyloučených romských komunit (např. nízkoprahová zařízení pro trávení volného času dětí a mládeže propojená s kontaktní terénní prací).
- Podporovat šíření projektů alternativních volnočasových aktivit pro děti a mládež dopouštějících se trestné činnosti a přestupků (projekty sprejerských zdí, skeitových hřišť)

- Usilovat o vznik specializovaného poradenství a programů pomoci obětem trestných činů, zejména obětem násilí, obětem domácího násilí, seniorům.
- Ve spolupráci s mediační a probační službou podporovat vznik a rozvoj resocializačních programů pro mladistvé a mladé delikventy a zejména pak programů, jejichž součástí je práce s rodinou.
- Podporovat rozvoj a budování projektů situační prevence v obcích zatížených vyšší mírou trestné činnosti či přestupků.
- Podporovat rozvoj a budování projektů situační prevence významných pro širší region, např. v oblastech významných pro cestovní ruch.

7.3. FINANCOVÁNÍ - NÁVRH

Jak vyplývá z předchozích kapitol problematika prevence kriminality je součástí prevence sociálně patologických jevů a prolíná se s řadou dalších témat - protidrogovou prevencí, prevencí rasismu, sociálně právní ochranou dětí atd. Pro realizaci vhodných podprogramů na podporu těchto aktivit je nejučelnější rozdělit projekty podle právnické osoby realizátora a typu dotace.

podprogram	protidrogová prevence, prevence sociálně patologických jevů	prevence kriminality
forma	příspěvek na činnost	podpora malého rozsahu
dotace	neinvestiční (mzdové a provozní)	investiční
příjemce	NNO	obce
aktivity	primární prevence: nízkoprahová zařízení pro trávení volného času dětí a mládeže, terénní práce, specializované programy pro školní mládež atd. sekundární a terciární p.: pomoc obětem trestných činů, programy pro mladistvé delikventy, programy pro rodiny zasažené problematikou sociální patologie, programy pro uživatele drog atd.	budování městských dohlížecích kamerových systémů, informačních a komunikačních systémů, projekty pro mládež dopouštějící se trestné činnosti a přestupků - skeit, sprejerské zdi..

8. ZÁVĚR

Koncepce prevence kriminality Zlínského kraje je materiálem, který vymezuje úlohu kraje v síti subjektů zabývajících se aktivitami souvisejícími s prevencí kriminality. Tímto se Zlínský kraj hlásí ke svému podílu odpovědnosti za bezpečnostní situaci ve svém správním obvodu, zviditelňuje svoji roli vůči spolupracujícím subjektům i veřejnosti.

Příspěvek Zlínského kraje k řešení problematiky prevence kriminality spočívá především v koordinační roli, mapování situace a sběru dat, v podpoře vzniku a rozvoje potřebných projektů a aktivit, nápomoci při šíření kvalitních a osvědčených metodik a programů.

Zdroje informací:

- Zpráva o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky v roce 2003 přijatá usnesením vlády č. 662 dne 30.4.2004

- PIS OŘ PČR ve Zlíně
- PIS OŘ PČR v Uherském Hradišti
- PIS OŘ PČR v Kroměříži
- PIS OŘ PČR ve Vsetíně

obce, obecní policie:

- Zlín
- Otrokovice
- Vsetín
- Kroměříž
- Rožnov pod Radhoštěm
- Uherský Brod
- Valašské Meziříčí

Na tvorbě materiálu se dále podíleli zástupci obecních policí z Holešova a Bystřice pod Hostýnem.

Odbor sociálních věcí KÚ ZK

Odbor školství, mládeže a sportu KÚ ZK

Odbor dopravy KÚ ZK